

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 10483 af 22/12/2016 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 104-16 om kontanthjælp - mobilepay - udlæg - lån - tilbagebetaling - formue - systematisk låneoptagelse - sagens oplysning - borgers medvirken

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2016-4035-17791

Ankestyrelsens principafgørelse 104-16 om kontanthjælp - mobilepay - udlæg - lån - tilbagebetaling - formue - systematisk låneoptagelse - sagens oplysning - borgers medvirken

Indtægter skal fratrækkes i hjælpen til en borger, der modtager kontanthjælp, uddannelseshjælp, integrationsydelse eller supplement til brøkpension.

Kommunen kan ikke yde de nævnte former for hjælp, hvis borger har formue, der kan dække forsørgelsen.

Kommunen skal konkret vurdere, om beløb, der indgår på en borgers konto er formue eller indtægter. Borgers oplysning om, hvad bankoverførsler dækker over, skal inddrages ved sagens behandling, det skal også teksten på kontoudtog mv. og andre oplysninger, der kan belyse, hvad beløbet dækker.

Hvis borger ikke medvirker, og der ikke foreligger eller kan indhentes oplysninger om arten og årsagen til overførslerne, betragtes beløbene som en indtægt.

Gaver behandles som formue. Lån optaget til forbrug behandles ligeledes som formue. Et beløb, der lånes ud og tilbagebetales er også formue. Formue under 10.000 kr. (20.000 kr. for ægtefæller) kan som udgangspunkt erhverves og forbruges frit. Det betyder, at mindre dagligdags transaktioner i form af gaver og smålån mellem venner og familie kan ske uden konsekvenser for hjælpen.

Omstændighederne kan dog føre til, at lån eller tilbagebetaling af lån skal anses som indtægter, f.eks. hvis lån eller tilbagebetaling af lån overføres helt regelmæssigt til borger til brug for forsørgelse og borger har baseret sin økonomi herpå.

Gentagen, systematisk, regelmæssig låneoptagelse eller modtagelse af gaver med beløb, der svarer til ydelsesniveauet og hvor borger har baseret sin økonomi herpå, kan også føre til, at borger ikke har ret til hjælpen, da borger i det tilfælde har en anden forsørgelsesmulighed.

I en konkret sag foretog kommunen fradrag for overførsler fra en nærtstående i borgers kontanthjælp og rejste et tilbagebetalingskrav. Der var tale om overførsler på mellem kr. 3.670 og kr. 6.140 pr. måned i 3 måneder i form af mange mindre overførsler. Borgers saldo på hans bankkonto oversteg på intet tidspunkt 10.000 kr. i løbet af de 3 måneder. Borger og den, der havde overført beløbene forklarede, at der enten var tale om lån eller tilbagebetaling af lån. Ankestyrelsen fandt, at beløbene skulle betragtes som formue, da kommunen ikke havde oplysninger, der gav grund til at tilsidesætte borgers forklaring. Ankestyrelsen fandt efter en konkret vurdering, at borger ikke havde lagt sin økonomi an på løbende låneoptagelse. Da borger således ikke havde haft indtægter, der skulle fradrages i hjælpen, og borger ikke på noget tidspunkt i perioden havde haft formue over formuegrænsen, havde han ikke modtaget hjælp uberettiget og skulle derfor ikke tilbagebetale.

I en anden konkret sag havde kommunen fradraget alle overførsler til borgers konto i en periode på et år og rejst et tilbagebetalingskrav på 60.278,83 kr. Kommunen havde opgjort beløbene i fire kategorier:

Spillegevinster, overførsler fra familie (datteren), lån (hvis dette fremgik af teksten på kontoudtoget), og ”udokumenteret”.

Borger ønskede ikke at medvirke til en minutiøs gennemgang af de enkelte poster, der for de flestes vedkommende var på få hundrede kroner, dog enkelte poster på op til 2.650 kr. Borger oplyste dog, at han havde lånt 10.000 kr. af sin svigersøn til blandt andet indskud og første måneds husleje, flytning, køleskab og diverse inventar. Han havde også lånt til et tv, der gik i stykker under flytning. Han har herudover fra tid til anden lånt penge til og af folk via mobilepay, og han kunne ikke se forskellen til at få pengene i hånden. Han havde ikke opfattet dette som beløb, han skulle oplyse om. Overførslerne fra hans datter var tilbagebetaling for udlæg, som han havde foretaget i forbindelse med indkøb.

Kommunen henviste til en vejledning om oplysningspligt, hvoraf det fremgik, at borger havde pligt til at oplyse om tipsgevinster og lignende, der var nævnt som et eksempel på indtægter.

Der forelå i sagen kontoudskrifter vedrørende overførslerne, men der fremgik ingen saldo på borgers konto.

Ankestyrelsen vurderede, at borger havde medvirket til sagens oplysning og forklaret, at der var tale om dagligdags transaktioner mellem venner og familie (lån og tilbagebetaling af lån). Ankestyrelsen vurderede derfor, at såvel posten ”familie” som posten ”udokumenteret” skulle anses som formue. Posten ”spillegevinster” er i sin natur formue, da gevinster er nævnt i forarbejderne til aktivloven og i vejledningen som en formue.

Ankestyrelsen vurderede, at borger var i ond tro omkring sin oplysningspligt for så vidt angik spillegevinsterne, da disse var direkte nævnt i kommunens vejledning – selv om de var nævnt i en forkert sammenhæng.

Derimod fandt Ankestyrelsen det ikke godtgjort, at borger var blevet vejledt om, at småoverførsler mellem bekendte og familie skulle oplyses til kommunen.

Sagen blev hjemvist til kommunens vurdering af, om spillegevinsterne kunne danne baggrund for et tilbagebetalingskrav efter reglerne om formue.

I en tredje konkret sag modtog borger supplement til brøkpension med 128.045,37 kr. i perioden fra maj 2013 til september 2015.

I samme periode modtog borger næsten hver måned betydelige pengeoverførsler med beløb i størrelsesordenen mellem ca. 20.000 kr. og 40.000 kr., som hun ikke oplyste om til kommunen.

Kommunen forespurgte i forbindelse med sagens behandling, hvor beløbene stammer fra. Borger besvarede ikke kommunens spørgsmål.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede, at borger ikke havde været berettiget til den udbetalte hjælp, da hun i perioden fra maj 2013 til september 2015 havde mulighed for at skaffe det

nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse uden at modtage hjælp i form af supplement til brøkpension og da hun havde lagt sin økonomi an på løbende at modtage beløb fra andre.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg lagde også vægt på, at det af bevillingen af supplement til brøkpension klart fremgik, at supplementet er beregnet ud fra en vurdering af, at hun med sine indtægter og udgifter ikke havde et tilstrækkeligt rådighedsbeløb til at dække sine leveomkostninger.

Lovgivning: Lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 468 af 20. maj 2016, § 14, stk. 1 om formue, § 30, stk. 1 om fradrag for indtægter og § 91, stk. 1, nr. 1 og 2 om tilbagebetaling.

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), jf. lovbek. nr. 1345 af 23. november 2016, § 10 om myndighedens pligt til at oplyse sagen og § 11b, stk. 1 om afgørelse på det foreliggende grundlag.

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at præcisere afgrænsningen mellem formue og indtægter i forbindelse med overførsler af beløb mellem nærtstående, samt dokumenterede og udokumenterede småbeløb. I den forbindelse skal de tydeliggøre vægtningen mellem borgers forklaring og kommunens pligt til at oplyse sagen.

2. Reglerne

Efter lov om aktiv socialpolitik § 14, stk. 1 kan kommunen ikke yde hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov. Kommunen ser dog bort fra beløb på op til 10.000 kr., eller for ægtefæller eller samlevende 20.000 kr.

Efter lov om aktiv socialpolitik § 30, stk. 1 skal indtægter trækkes fra i hjælpen.

Efter retssikkerhedslovens § 10 har kommunen pligt til at oplyse sagen. Efter samme lovs § 11b kan kommunen træffe afgørelse på det foreliggende grundlag, hvis borger ikke medvirker og oplysningerne ikke kan indhentes af kommunen.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

Principafgørelse 125-12, der fastslår, at et forbrugslån sidestilles med formue, når lånet er udbetalt og beløbet indgået på personens bankkonto. Disponible pengebeløb, der stammer fra lån, anses efter Ankestyrelsens praksis som formue.

Principafgørelse 149-12, der fastslår, at gevinster af en vis størrelse anses som formue.

Principafgørelse A-25-02, der fastslår, at opsparet kontanthjælp betragtes som formue.

Ophævede

Følgende principafgørelser er indarbejdet i afgørelsen og ophæves:

Principafgørelse A-7-99, der fastslår, at Statens Uddannelsesstøtte i form af månedlige udbetalinger af såvel stipendium som lån sidestilles med indtægt, da SU (stipendium og lån) må betragtes som anden offentlig forsørgelse, og idet støtten, herunder lånet, bliver udbetalt med et fast månedligt beløb.

4. De konkrete afgørelser:

Sag 1:

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om tilbagebetaling af kontanthjælp.

Kommunen afgjorde sagen den 11. februar 2016.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Vi har truffet afgørelse i møde. Der var enighed på mødet.

Resultatet er:

- Der skal ikke ske fradrag i din kontanthjælp for marts, april og maj 2015 med henholdsvis kr. 3.670, kr. 6.140 og kr. 5.843.
- Du skal ikke tilbagebetale den kontanthjælp, du har fået udbetalt i perioden fra den 1. marts 2015 til den 31. maj 2015.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse.

Kommunen vil kontakte dig.

Begrundelsen for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at de beløb, der er overført til dig fra Y skal betragtes som formue.

Vi vurderer i den forbindelse, at et beløb, der ydes af en hjælpsmodtager som lån til en anden person, må betragtes som formue. Tilbagebetaling af dette lån må derfor ligeledes betragtes som formue.

Vi vurderer også, at det ikke er godtgjort, at du har lagt din økonomi an på løbende låneoptagelse.

Vi vurderer videre, at du ikke har haft formue, der kunne dække din forsørgelse i den anførte periode.

Vi vurderer derfor, at du ikke uberettiget har modtaget kontanthjælp i perioden.

Hvad er afgørende for resultatet

Beløbene betragtes som formue

Du har forklaret, at de overførte beløb er tilbagebetaling af beløb, som du har udlagt for Y.

Y har forklaret, at der er tale om lån, som hun har ydet til dig.

Vi lægger vægt på, at lån optaget til forbrug betragtes som formue. Såfremt beløbene derfor i overensstemmelse med Ys forklaring skal betragtes som lån, vil de skulle betragtes som formue.

Vi lægger ligeledes vægt på, at tilbagebetaling af lån må betragtes som formue, jf. ovenfor. Såfremt beløbene derfor i overensstemmelse med din forklaring skal betragtes som tilbagebetaling af lån, vil de ligeledes skulle betragtes som formue.

Vi lægger videre vægt på, at der ikke i øvrigt foreligger oplysninger, der kan begrunde en tilsidesættelse af jeres forklaringer.

Du har ikke haft formue til forsørgelse

Vi har lagt vægt på, at indeståendet på din konto ikke på noget tidspunkt i perioden har oversteget 10.000 kr. Du har derfor haft ret til fuld kontanthjælp, og du har ikke modtaget kontanthjælp uberettiget.

Vi er opmærksomme på, at der har været tale om lån ydet over flere måneder. Vi lægger dog vægt på, at der efter det forklarede er tale om såvel lån som tilbagebetaling af lån. Vi lægger også vægt på, at der er tale om mange mindre overførsler og at du ikke efter det oplyste også i månederne før og efter har haft en systematisk låneoptagelse.

Om reglerne

Efter reglerne kan kommunen ikke yde hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov. Kommunen ser dog bort fra beløb på op til 10.000 kr., eller for ægtefæller 20.000 kr.

Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person mod bedre vidende har undladt at give kommunen oplysninger af betydning for hjælpen, eller mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser.

Sag 2:

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om tilbagebetaling af kontanthjælp.

Kommunen afgjorde sagen den 17. februar 2016.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag. Vi har truffet afgørelse i møde.

Der var enighed på mødet.

Resultatet er:

- Kommunen skal behandle din sag igen.

Det betyder, at vi hjemviser sagen til ny behandling, og at kommunen skal afgøre sagen på ny. Du skal være opmærksom på, at en ny behandling godt kan føre til det samme resultat i din sag.

Kommunen skal, inden den afgør sagen, indhente oplysninger om din formues størrelse i den omhandlede periode.

Kommunen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at sagen ikke er tilstrækkeligt belyst til at det kan vurderes, om du skal tilbagebetale kontanthjælp.

Kommunen skal derfor behandle din sag igen efter de retningslinjer, der er anført nedenfor.

Sådan vurderer vi de beløb, der er indgået på din konto

Vi vurderer, at de beløb, der er indgået på din konto skal betragtes som formue. Vi har lagt kommunens opgørelse over beløbene til grund for afgørelsen.

Vi vurderer, at låneprovenu skal betragtes som en formue.

Vi vurderer videre, at et beløb, der ydes af en hjælpsmodtager som lån til en anden person, skal betragtes som formue. Tilbagebetaling af dette lån må derfor ligeledes betragtes som formue.

Sådan vurderer vi oplysningspligten

Vi vurderer, at du mod bedre vidende har tilsidesat din oplysningspligt om dine spillegevinster.

Vi vurderer, at du ikke i øvrigt har tilsidesat din oplysningspligt mod bedre vidende.

Hvad er afgørende for resultatet

Beløbene skal betragtes som formue

Vi lægger vægt på, at ”lotterigevinster, f.eks. pengebeløb”, er nævnt i vejledning til Aktivloven som et eksempel på en formue.

Vi lægger også vægt på, at du har oplyst, at beløbene, der er overført fra din datter er tilbagebetaling for udlæg, du har foretaget i forbindelse med indkøb.

Vi lægger videre vægt på, at du har oplyst, at mange af overførslerne dækker over, at du fra tid til anden har lånt penge af folk, og at disse blev overført til din konto. Vi lægger i den forbindelse vægt på, at provenu af lån efter Ankestyrelsens praksis betragtes som formue.

Vi lægger endelig vægt på, at kommunen ikke har godtgjort, at beløbene ikke er overført som lån eller tilbagebetaling af lån.

Du har tilsidesat din oplysningspligt

Vi lægger vægt på, at du i erklæring om oplysningspligt af 23. oktober 2014 er orienteret om, at du har pligt til at oplyse om indtægter, og at tipsgevinster og lignende er nævnt som et eksempel.

Vi lægger videre vægt på, at det ikke af de øvrige eksempler vedrørende formue og indtægter, der er nævnt i erklæringen klart fremgår, at der er pligt til at oplyse om mindre dagligdags lån og transaktioner mellem venner og familie.

Vi lægger endelig vægt på din forklaring om, at du ikke opfattede disse beløb som beløb, kommunen skulle have oplysninger om.

Sagen er ikke tilstrækkeligt belyst

Vi vurderer, at der mangler oplysninger om størrelsen af din formue i perioden. Det kan derfor ikke vurderes, om du har haft formue, der kunne dække din forsørgelse.

Vi lægger vægt på, at de fremlagte kontoudskrifter ikke indeholder saldo på din konto.

Kommunen skal behandle din sag igen

Kommunen skal indhente oplysninger om størrelsen af din formue i perioden.

Kommunen skal herefter vurdere, om formuen i form af dine spillegevinster har kunnet tjene til din forsørgelse. Kommunen skal i denne forbindelse se bort fra 10.000 kr. og også se bort fra beløb, der er

nødvendige for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til dine erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Da vi har vurderet, at du kun mod bedre vidende har tilsidesat din oplysningspligt vedrørende spillegevinsterne, vil et tilbagebetalingskrav alene kunne hvile på denne del af din formue, og kun i det omfang den – sammen med den øvrige formue – har oversteget beløbsgrænserne.

Om reglerne

Efter reglerne kan kommunen ikke yde hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov.

Kommunen ser dog bort fra beløb på op til 10.000 kr., eller for ægtefæller 20.000 kr.

Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person mod bedre vidende har undladt at give kommunen oplysninger af betydning for hjælpen, eller mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser.

Sag 3:

Du har klaget over X kommunes afgørelse om tilbagebetaling af supplement til brøkpension. Kommunen afgjorde sagen den 6. juni 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Vi har truffet afgørelse i møde.

Der var enighed på mødet.

Resultatet er:

- Du skal tilbagebetale 128.045,37 kr., som du uberettiget har modtaget i supplement til brøkpension for perioden fra maj 2013 til september 2015.

Det betyder, at vi er enige i kommunens afgørelse, som vi stadfæster.

Kommunen vil kontakte dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du i perioden fra maj 2013 til september 2015 har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse uden at modtage hjælp i form af supplement til brøkpension.

Vi vurderer, at de regelmæssige pengeoverførsler til din bankkonto i perioden fra maj 2013 til september 2015 er systematisk overførte beløb, der overstiger niveauet for din hjælp.

Vi vurderer også, at du har lagt din økonomi an på løbende at modtage beløb fra andre.

Vi vurderer derfor, at du uberettiget har modtaget 128.045,37 kr. i hjælp for denne periode.

Vi vurderer også, at du er klar over, at supplement til brøkpension er en hjælp, der gives ud fra økonomisk trang, og at du derfor burde være klar over, at du ikke har ret til den udbetalte hjælp.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du månedligt modtager supplement til brøkpension i perioden fra maj 2013 til september 2015. Du har i perioden modtaget i alt 128.045,37 kr.

Vi lægger også vægt på, at du i samme periode næsten hver måned modtager betydelige pengeoverførsler med beløb i størrelsesordenen mellem ca. 20.000 kr. og 40.000 kr., som du ikke oplyser om til kommunen.

Vi lægger videre vægt på, at kommunen har forespurgt dig, hvor beløbene stammer fra, og at du ikke har besvaret kommunens spørgsmål.

Vi er opmærksomme på, at de overførte beløb kan stamme fra lån. Vi lægger dog vægt på hyppigheden og størrelsen af de overførte beløb.

Vi lægger også vægt på, at det af bevillingen af supplement til brøkpension af 31. januar 2015 klart fremgår, at supplementet er beregnet ud fra en vurdering af, at du med dine indtægter og udgifter ikke har et tilstrækkeligt rådighedsbeløb til at dække dine leveomkostninger.

Om reglerne

Efter reglerne kan personer, der ikke modtager fuld førtidspension, få et supplement til brøkpension med et beløb, som sammen med pensionen højst svarer til fuld førtidspension.

Efter Ankestyrelsens praksis skal den samlede hjælp i form af brøkpension og supplement til brøkpension som minimum svare til det niveau, som en person ville være berettiget til at få udbetalt løbende efter reglerne om løbende hjælp til forsørgelse i aktivloven. Hjælpen skal udmåles efter reglerne i aktivloven og med fradrag for indtægter og formue.

Det fremgår endvidere, at kommunen efterfølgende skal tage stilling til om brøkpensionisten herudover har ret til yderligere supplement op til maksimalt niveau, der svarer til fuld førtidspension. Der er tale om et behovsbestemt supplement, der forudsætter en konkret vurdering af de økonomiske forhold.

Efter reglerne skal kommunen kræve hjælp efter aktivloven tilbagebetalt, der er modtaget uberettiget, når personen mod bedre vidende har tilsidesat sin oplysningspligt eller i øvrigt mod bedre vidende har modtaget hjælp.